

URRATS

BAT

~~au
rre
ra~~

Ernaiten
proposamena.

Euskal Herriko gazte oro duintasunez bizitzeko.

Mundua eta Euskal Herria bidegurutze batean daude. Mundua hankaz gora dago eta honen egoera abiadura bizian aldatzen ari da. Aurrerantzean gauzak ez dira orain arte izan diren modukoak izango. **Kapitalismoaren fase berri bat zabaltzen ari da,** hain zuzen, are basatiagoa eta autoritarioagoa den fase bat. Horren baitan baino ezin ditugu ulertu, besteak beste, faxismoaren gorakada, gerrak, krisi ekonomikoa eta ekosoziala.

Gainera, egoera horretan, **Euskal Herriak ez du nahikoa tresnarik arazo hauei aurre egiteko.** Hain zuzen, Euskal Herria espainiar zein frantziar estatuen menpekota izanik, gure baldintza eta behar propioetatik erantzuteko tresnak ukatzen dizkigute. Alegia, **ez dugu burujabetza nahikorik gure herriaren biziraupena bermatzeko, ez eta egoera globalak eskatzen duen neurriko erantzuna eragiteko.**

Hori guztia gutxi balitz, testuinguru honetan **gazteok are prekarioago** eta baztertuago gaude. Izan ere, aurretik jadanik prekarizatuta bizitzera kondenatuta bageunden, ernaltzen ari den egoera gordinago honen baitan are zapalduago egongo gara.

Gauzak horrela, urrats bat aurrera egin eta erantzutea dagokigu. **Euskal Herrian** herri sektoreak zentroan izango dituen aterabide bati bide emateko **aukerak ditugu.** Eta orain inoiz baino gehiago aukera horiek baliatzea dagokigu.

Bada, horretarako tresna izan nahi du eskuartean duzun proposamenak. Bertan, **Ernaitik Euskal Herriko gazte oro duintasunez bizi dadin** ezinbestekotzat jotzen ditugun aferak jasotzen dira. Hain zuzen, bizi ditugun garai nahasietan beste aterabide bat existitzen dela irudikatzeko.

Horrela, gure konpromisoa adierazten dugu **gazte oro duintasunez bizi dadin lanean jarraitzeko eta Euskal Herriaren askatasunerantz bidea egiteko,** proposamen honetan jasotzen diren aldarrikapenei bide emateko.

Euskal Herrian urrats bat aurrera.

Etxebizitza duina eta eskuragarria.

Zalantzarik gabe azken hamarkadan etxebizitzarena gazteen zein oro har herri sektoreon arazo nagusienetariko bat bilakatu da. Urteak dira eragile sozial ezberdinok etxebizitzarekin bizi dugun muturreko arazoa salatzen ari garela. Gainera, auzi hau gazteen artean are modu gordinagoan lurreratzen da. Hain zuzen, etxebizitzarena da egun gazteen artean prekarietatea eta ezberdintasun sozialak iraunarazteko elementu determinanteetako bat.

- Datuek egoeraren gordintasuna ezin hobe adierazten dute:
- Hego Euskal Herrian, 30 urtekoa da emantzipatzeko bataz besteko adina. Europan berriz 26,2koa.
- Azken hamar urteetan emantzipatutako gazteen kopuruak behera egin du. 2015ean gazteen %36,8a emantzipaturik zegoen, egun aldiz, %32ra ere ez da iristen.
- Alokairuaren bataz besteko prezioa ia 800 eurokoa da.
- EAEn ia 40.000 gaztek Etxebiden laguntza eskaera egin dute.
- Hego Euskal Herrian, %32ak senideen laguntza jasotzen du alokairuari aurre egin ahal izateko.

Horrek, muturreko egoera bat ez ezik, bilakaera negatibo bat ikustarazten du. Hain zuzen, orain arte aplikatutako politika publikoen ezintasunen ondorio dena. Izan ere, orain arte martxan jarritako neurriek ez dute funtsezkoa beharko lukeen ideia bat aintzat hartu. Alegia, etxebizitza duin baterako sarbidea oinarritzko eskubide bat dela. Aitzitik, etxebizitza irabazi ekonomikoak eskuratzeko negoziatorako bitarteko gisa baliatzen da. Horrela, etxebizitza eta baita horri lotutako politikak merkatuen logiken arabera norabidetu dituzte. Horrela, kapitalaren logika aseezinen ondorio da orain bizi dugun egoera.

Bada, arazoaren erroan aurkitzen dugu arazoaren konponbiderako giltza. Etxebizitza krisiari konponbidea emateko, lehenik eta behin etxebizitzak negoziatorako bitarteko izateari utzi behar dio. Alegia, merkatutik atera eta etxebizitza eskubidea bermatu behar da.

Horretarako, bi dira Euskal Herrian funtsezkoak diren egitekoak. Alde batetik, burujabetza handiagoa behar dugu. Izan ere, egun ez dugu Euskal Herriaren behar eta baldintza propioetatik etxebizitza politikak diseinatu eta martxan jartzeko nahikoa aukerarik, edozein politikaren norabidea eta mugak Madrilan eta Parisen ezartzen direlako. Horregatik, gure behar eta baldintza politiko, ekonomiko, sindikal eta sozial propioetatik erantzuteko aukera izan behar dugu. Bestetik, aipatu bezala, politika horiek etxebizitza eskubide eta ez negoziatorako bitarteko gisa aintzat hartuta diseinatu behar dira. Horretarako, egungo eredia salatu eta etxebizitza eskubidearen aldarria nagusitu behar dugu. Gauzak horrela, burujabetza eta norabide sozialistako politikak ezinbesteko bi premisa dira. Bata bestea gabe aplikatuz gero, edalontziak ura galduko luke.

Euskaraz bizitzeko eskubidea.

Euskararen egoera muturrekoa da eta euskaldunok bigarren mailako herritarrek gara. Ipar Euskal Herrian euskara ez da ofiziala eta hezkuntza prozesua euskaraz garatzea ukatzen digute gazteoi. Nafarroan, zonifikazioa dela eta, norbere jaioterriaren arabera, euskaraz bizitzeko eskubidea bermatzeko aukera gehiago edo gutxiago ditugu. Horrela, Nafarroako eremu askotan, gure hizkuntza eskubideak are gehiago ukatzen dizkigute. Euskal Autonomia Erkidegoan, ofiziala izanda ere, azken urte luzeetan euskararen aurkako oldarraldi gordina bizi dugu. Alderdi politiko, sindikatu, komunikabide eta epaitegiek elkarlanean aurrera daramaten estrategiaren bitartez euskararen kategoria ofiziala degradatu nahi dute. Horrela, gure hizkuntza eskubideak ukatu eta, besteak beste, administrazio publikoan euskaraz aritzeko galga bat jarri nahi digute.

Horren aurrean, Euskal Herri luze zabalean euskaraz bizitzeko eskubidea aldarrikatzen dugu. Alegia, euskaraz ikasi, azterketak egin, harremanak izateko eta lan egiteko eskubidea. Ez dugulako onartuko euskaldun izateagatik bigarren mailako herritar gisa agertu behar izatea. Era berean, euskararen aldeko borrokak ezinbestean euskal estatuaren eraikuntza beharrezkoa du. Euskara erdigunean izango duten estatu egiturek baino ezin dute bermatu euskararen biziraupen eta erreprodukzioa. Hortaz, euskarak ere independentzia behar beharrezkoa du.

Kalitatezko garraio publiko bateratua.

Euskal Herrian garraio publikoaren 16 sistema ezberdin ditugu (zenbait herritan dauden zerbitzu propioak eta izaera estataleko sistemak kontuan hartu gabe). Hau hiru miloi biztanle dituen herrialde batean zerbitzu urriegia da. Ez soilik baliabideen xahutze bat suposatzen duen eta eraginkorra ez den eredu bat delako, baizik eta gure herria zatitzen duen afera bat delako. Garraio publiko sistemaren diseinua zein oro har komunikazio azpiegituren ezaugarritzea, Euskal Herriaren irudikapena lausotu eta euskaldunon arteko harremanak zailtzera bideratuta dago. Euskal Herriko zenbait eremutan askoz erraztasun handiagoa dugu Espainia edota Frantziara bidaiatzeko beste euskal lurralde batera joateko baino. Hona hemen hainbat adibide praktiko (urtean zehar aldatu daitezkeen arren):

- Tuteratik Zaragozara joateko Tuteratik Iruñera joateko bezain beste aukera daude.
- Iruñetik Zaragozara joateko Bilbora joateko ditugun aukeren bikoitza dugu.
- Bilbotik Donostiara bidaia egiteko bidesariak 27 euro balio ditu, eta Galiziara aldiz, dohainik joan gaitezke.

Hauek, datu batzuk baino ez dira, baina egoeraren larritasuna ongi baino hobeto irudikatzen dute.

Hori guztia gutxi balitz, sistema prekariora eta kalitate maila urrikoa da. Maiz, berandutzeak egoten dira eta askotan garraio kopurua ez da nahikoa dauden beharrak asetzeko. Gainera, kostua handia da eta urtetik urtera prezioek gora egiten dute.

Horren aurrean, kalitatezko garraio publiko bateratua aldarrikatzen dugu. Kalitatezkoa, dauden beharrak ase eta prezio ordaingarria izango duen zerbitzu egoki bat behar dugulako. Eta bateratua, sistema horrek Euskal Herri osoa aintzat hartu behar duelako. Gure herriaren bertebrazioa bermatu eta euskaldunon arteko lankidetzak zein harremana sakonduz.

Eskubide zibil eta politiko guztiak.

Sistema kapitalistaren sakoneko aldaketa une bat bizi dugu. Hain zuzen, herri sektoreak eta bereziki gazteok are zapalduago biziko garen fase bortitzago bat gorpuzten ari da. Horrela, kapitalak behar beharrezkoa du herritarrak otzan mantentzea, egokitzen hau burutu ahal izateko, fase berri hau, are bortitzagoa ez ezik, are autoritarioagoa izango baita. Asko dira aspaldi honetan ikusi ahal izan ditugun adibideak: greban dauden langileen aurkako jazarpenetik, gazteen aurkako kriminalizaziora eta pertsona migratuen aurkako seinalamendura.

Haatik, kapitalismoaren sakoneko krisialdi une honetan ez ezik, gazteoi sistematikoki gure eskubide zibil eta politikoak ukatu izan zaizkigu. Izan eztabaida politikoan zein jarduera publikoan iraunkorki parte hartzeko aukera murrizak izan ditugulako, eta baita, 18 urte bete arte bozkatzeko eskubidea ukatzen zaigulako.

Gainera, Euskal Herrian honek dimentsio bikoitza hartzen du. Gure herrian gazteok politikoki parte hartzeagatik sistematikoki jazarri eta seinalatu izan gaituzte. Askatasun osoz parte hartzeko aukerak ukatu zaizkigu.

Hori horrela, eskubide zibil eta politikoak bermatzea funtsezko aldarrikapena da. Besteak beste, nekez lortuko dugulako beste aldarrikapen guztiak zabaldu eta horien alde borrokatzea eskubide zibil eta politiko ororen jabe ez garen bitartean.

Enplegu duina.

Enpleguak gure bizitzaren antolamendua baldintzatzen du hainbat norabidetan. Zuzenki, enpleguaren behin-behinekotasunarekin, adibidez. Eta baita zeharka ere, soldata baxuek besteak beste, bizitzaren sostengua bera kolokan jartzen dutelako.

Bi dira Hego Euskal Herrian enpleguari dagokionez gazteok ditugun arazo nagusiak. Alde batetik, lanaren kalitatea, eta bestetik, soldatak. Kalitateari dagokionez, lan-baldintza kaskarrak eta zehazki behin-behinekotasuna dira gazteok pairatzen ditugun problematika nagusiak. Alegia, nahiz eta enplegua eduki, enplegu hori denboran mugatuta dago. Horrela, denbora tarte zehatz bat igarota berriz ere langabezia egoerara itzultzera kondenatuta gaude. Horrek, gure bizi proiektua garatzeko izugarrizko galga suposatzen du. Gainera, enplegu horiek maiz partzialak dira, askotan ordutegiak zatituak izanda. Errepara ditzagun azken boladako datuak:

- Nafarroa Garaian kontratuen %76a aldi bakarrekoa zen.
- EAEn 16-24 urte bitarteko gazte okupatuen artean lanaldi partziala erdira iristen da.

Horrek, berriz ere, bizitza antolamendua nabarmen zailtzen du.

Bestetik, soldadari dagokionez, gazteona da soldata baxuenak jasotzen ditugun jendarte sektorea.

- EAEn gainontzeko langileek baino %27 gutxiago.
- Nafarroa Garaian %46.

Horrek ikustarazten du kapitalak gazteon lan-indarra bere irabaziak handitzeko baliatzen duela. Alegia, gure miseria beraien poltsikoak betetzeko erabiltzen dutela.

Gainera, aipatu bezala, enpleguak guztizko lotura du beste problematika batzuekin. Etxebizitzari dagokionez, lotura zuzena da. Erakunde ezberdinen ikerketek jarraiki, herritar batek duintasunez bizi ahal izateko bere diru sarreren %30a baino ez luke etxebizitza ordaintzera bideratu behar. Bada, egungo argazkiari erreparatuta, gazteon batz bestelako soldatei erreparatuta, %75era igo beharko lirake gure soldatak parametro horietan mantentzeko.

Gauzak horrela, ezinbestekoa dugu tamaina handiko erreakzio bat. Bai egungo egoera larria delako, bai eta aurreikuspen guztien arabera egoerak okerrera egingo duelako. Enpleguari dagokionez, berriz ere bi dira ezinbestean jorratu beharreko bideak. Alde batetik, burujabetza handiagoa behar dugu, eta bestetik, politika publikoak herri sektoreak zentroan jarriko dituen norabide sozialistakoak izan behar dira.

Burujabetza gehiago gure behar eta baldintza propioetatik erantzuteko. Hain zuzen, Madrilek eta Parisek Euskal Herriko gehiengo sozialak galdegiten dituen urratsak oztopatu ez ditzaten. Horrela, norabide sozialistako enplegu politikak martxan jarri daitezten. Finean, kapital metaketa aseezina beharrean, herri sektore eta zehazki gazteon bizitzak erdigunean egon daitezten. Bada, horren sintesi zuzena da orain urtebete Euskal Gehiengo Sindikalak zabaldutako soldata minimoaren aldeko borroka, Hego Euskal Herrian soldata minimoa propioki ezarri ahal izatekoa, eta hori gutxienez 1.500 €-koa izatea bilatzen duena.

Hezkuntza sistema propioa eta doakoa.

Hezkuntzarena ere gure herriak bizi duen egoeraren adibide argia da. Izan ere, Euskal Herrian martxan dauden hiru hezkuntza ereduak, nazio zapalkuntzaren zein politika neoliberalen emaitza dira. Horrela, egun indarrean dauden ereduak, batetik, Euskal Herriaren zapalkuntza nazionala betikotzea dute helburu. Bestetik, gazteok kapitalaren beharrak asetzera bideratutako eskulan merkea bihurtzea. Gainera, politika neoliberalen ondorioz hezkuntza prozesua erabat prekarizatu eta geroz eta pribatizatuagoa dago.

Gauzak horrela, hezkuntza sistema propio eta doakoaren aldarrikapena funtsezkotzat jotzen dugu. Alde batetik, propioa, Euskal Herrian erabaki eta diseinatutako eredu izan behar duelako. Izan ere, egun, Hego Euskal Herrian (Ipar Euskal Herrian egoera askoz gordinagoa izanik) Bizkaia, Araba eta Gipuzkoak eredu bat eta Nafarroak beste bat izatea gutxi ez, eta ikasten dugunaren %50a baino gutxiago ez da hemen erabakitzen. Alegia, Hego Euskal Herrian ez dugu askatasunez zer eta nola ikasi behar dugun erabakitzeke ahalmenik. Horregatik, hezkuntza sistema propioaren defentsa irmoa egiten dugu. Besteak beste, zer eta nola ikasi Euskal Herriaren burujabetza prozesuaren funtsezko aldagaietako bat delako. Nekez lortu dezakegu herri gisa gure garapen sozial eta nazionala muturreraino eramatea transmisio kultural, linguistiko eta intelektual beste batzuen interesen arabera den bitartean.

Bestetik, propioa ez ezik, ereduaren doakotasuna defendatzen dugu. Doakoa, hain zuzen, duina eta gazte ororentzat eskuragarria izan dadin. Izan ere, ikerketa desberdinen arabera, egun Hego Euskal Herrian hezkuntza prozesu osoa amaitu bitarte gazte bakoitzak 60.000 euro baino gehiagoko diru inbertsio bat egin behar du, ikasketa prozesuan zehar ordaindu beharreko tasa, matrikulak zein materialetan. Gehiegikoa da publiko gisa definitzen den eredu baten baitan herritarrek gisa horretako zama ekonomiko bat euren gain hartu behar izatea. Esan beharrik ez dago, neurri horretako kostu ekonomikoak de facto milaka eta milaka gazteren bazterketa suposatzen duela. Horregatik, doakotasunaren aldarria ezinbestekoa da, gazte ororen hezkuntza prozesua duintasunez eta aukera berdintasunean garatu dadin.

Horregatik guztiagatik, bizi ditugun garaiotan hezkuntza eredu propio eta doakoaren erdigunean jarri beharreko aferetako bat da. Batetik, Euskal Herriaren askatasunaren aldeko borrokaren funtsezko zutoinetako bat delako, eta bestetik, kapitalaren interesen erreprodukzioa zein bazterketa soziala eten eta gazte ororen eskubideak bermatzeko funtsezkoa delako.

Zaintza sistema publiko eta komunitarioa.

Zaintza krisi bete betean aurkitzen gara. Euskal Herrian zein, oro har, ipar globalean jendartea geroz eta helduagoa da, eta are helduagoa izango da hurrengo hamarkadetan, joera demografikoei erreparatuz gero. Horrela, ikerketa askok nabarmentzen duten bezala, urte gutxiren buruan zaintza beharrak biderkatuko dira.

Bada, egungo zaintza sistema zein eredua bera ez daude erronka horri erantzuteko prest. Are gehiago, egungo zaintza beharrei ere erantzuteko gaitasunik ez dute. Izan ere, zaintza erabat prekarizatutako eta pribatizatutako jarduera da. Hori gutxi ez eta zapalkuntza patriarkalak guztiz baldintzatutako auzia da. Izan ere, zaintza lanak erabat feminizatuak daude, emakume, trans eta bolleron esku erortzen dira, eta maiz, emakume arrazializatuen gain.

Guzti horren oinarrian, zaintza aitortu gabeko eta eremu pribatuan garatutako praktika bat izatea dago. Eta baita, zaintza eskubide gisa baino, negoziarako bitartekoa izatea. Horrela, zaintza lanen ehuneko handiena aitortu gabe eta hortaz erremuneratu gabe dago. Horrek, emakume, trans eta bolleron eskulanaren zuzeneko ustiapen bat suposatzeaz gain, zaintzaren prekarizazio orokortu bat bultzatzen du. Asko dira zaintza lanak euren gain hartzeko bizitza antolamendua baldintzatu eta baldintza kaskarrenetan aritu behar direnak. Gainera, aitortu eta "erregulatutako" zaintza lanak pribatizatuta edota sasi pribatizatuta daude. Administrazio publikoak horien gaineko esku-hartze partzial bat izan arren, enpresa handien esku daude. Horrela, kapitalak, zaintza negoziarako eta irabazien handitzerako baliatzen duen afera da.

Gauzak horrela, egun indarrean dagoen zaintza sistemaren erroko aldaketa bat beharrezkoa dugu. Horregatik, Euskal Herriko mugimendu feministaren aldarrikapenarekin bat egin eta zaintza sistema publiko eta komunitarioa aldarrikatzen dugu. Ereduekin publiko komunitarioak, zaintza lanen banaketa orekatu eta "berdinzale" bat bultzatu ez ezik, prekaritatearekin amaitu eta zaintza lanak duintasunez burutzeko ezinbesteko urratsa da. Horrela, besterik baino ez dugu bizi dugun krisiari aurre egin ahal izango.

Hala ere, zaintzaren auziak, sistema zehatzaren aldaketa bat ez ezik, jendarte antolamendu eta zapalkuntza egituren kritika zorrotz bat eskatzen du. Aipatu gisa, zaintza eredua patriarkatuarekin eta, hain zuzen, lanaren banaketa sexualarekin erabat lotutako afera da. Horregatik, sistema publiko komunitarioaren garapena, zaintza beharrei erantzuteko ez ezik, jendarte eraldaketarako akuilu izan behar da. Gure ustez beraz, zaintza sistema publiko komunitarioaren aldeko borroka Euskal Estatu feministaren eraikuntzaren baitan kokatu behar dugu.

Larrialdi klimatikoari irtenbidea

Maiz entzun dugu larrialdi klimatikoaren auzia. Hona hemen, auzi hori ulertzeko hainbat datu:

- Berotze globalean, urte honetan 1.5 C° ko igoera gainditu da, 2030rako aurreikuspena zena. Horren eraginez muturreko fenomeno klimatikoaren areagotzea ematen da mundu osoan zehar, eta baita Euskal Herrian ere. Lehorteak, berroteak, suteak, uholdeak, lur-jausiak, ...
- 9 muga biofisiko nagusietatik 6 gainditu ditugu honezkero. Euskal Herriaren kasuan, 2.6 planeta beharko genituzke "jasangarriak" izateko.

Munduaren eta naturaren beraren oreka erortzeaz da. Horrek sostengatzen gaitu bizidun denak eta modu duin batean bizitzeko oinarria da. Hurrengo urteetan goseteak, gaixotasunak, istripu naturalak egoteko aukerak gora egiten dute etengabe, beraz.

Gazteongan honek eragin zuzena du. Etorkizun bizigarri bat izateko ezintasuna dugu, norabide honetan segiz gero: norabide argi baten falta, ekoantsietatea, helduleku falta... Eta hori gutxi balitz, gure osasun fisikoan, eragin zuzena du honek: kutsadura, gure inguruan egiten diren makroproiektu eta obrak...

Arazoaren erroa bera, erregai fosilekiko dependentzia da. Sistema kapitalistak hazkunde mugagabea du helburu, gutxi batzuen interesak bermatu eta poltsikoak betetzeko, honek, gure planeta suntsitzen badu ere.

Honen aurrean, beharrezkoa da erregai fosilekiko dugun dependentzia jaistea. Norabide honetan diseinatuko diren baliabide publikoak behar ditugu beraz, garraio publikoa esaterako.

Eta horrez gain, beharrezkoa da auzi hau eztabaideren erdigunera ekarri, eta naturaren eskubideen defentsa bultzatzea.

Gazteok trantsizio erreal bat behar dugu, interes publikoan oinarritua eta gure zein naturaren biziraupen osasuntsua bermatuko dituen. Nahitaez egin beharreko lana da eta urgentziaz egitekoa. Larrialdi klimatikoa oraina da eta erabakiak hartu behar ditugu gizarte moduan irtenbidea emateko, horretara bideratuz bai botere publikoa zein sen komunitarioa.

Burujabetza Euskal Herriarentzat.

Burujabetzaren aldarrikapena proposamen hau zeharkatzen duen afera da. Izan ere, burujabetza Euskal Herrian edozein auziri aurre egiteko ezinbesteko osagaia da. Burujabetza gabeziak gure egunerokotasuna zeharkatzen du, eta jaikitzen garenetik oheratu arte baldintzatzen gaitu. Horrela, aurretik jasotako edozein aldarrikapenek bidea egin dezan ezinbestekoa dugu burujabetza gehiago eskuratzea.

Alde batetik, zenbat eta burujabetza gehiago izan, orduan eta baldintza eta indar harreman hobea izango dugu aldarrikapen guzti horiek materializatzeko. Izan ere, hamarkadetako borroka ibilbide luzeari esker, Euskal Herrian beste eremu batzuetan ez dauden baldintzak daude. Urteetan egindako borrokek, zabaldutako aldarrikapenek eta hedatutako gehiengo sozialek, borrokarako orube egokiagoa eman digute.

- Hego Euskal Herrian egiten dira estatuan egiten diren greben %50a baino gehiago.
- Hego Euskal Herrian dago afiliazio sindikal kopuru handiena.
- Oldarraldi erreakzionarioaren garaiotan, Euskal Herrian gehiengo antifaxista zabal eta gorpuztu bat existitzen da, eta oro har, hainbat aldiz erakutsi gisa, aukerak daude herri sektoreen alde urrats kualitatiboak egiteko. Horregatik ezinbestekoa da aukera hori baliatzea.

Bestetik, burujabetza gehiago izan ezean edalontziak ura galduko luke. Edozein neurri, Euskal Herrian erabaki ezean, ez litzatekeelako Euskal Herriaren baldintza, errealitate eta beharren neurrira eginda egongo. Horregatik, nahiz eta zentzu batean positiboa izan, ez litzateke eraginkorra izango.

Azkenik, burujabetzarena funtsezko aldarrikapena da Euskal Herriak bere etorkizuna libreki erabakitzeko eskubide osoa izan behar duelako. Euskal Herria nazio bat da eta beste edozein nazio gisa, bere eskubideak aitortu behar dizkiote. Gainera, hori gertatzen ez den bitartean Euskal Herriaren etorkizuna etengabe kolokan egongo da. Espainiar zein Frantziar estatuek ahaleginak egingo baitituzte mundua astintzen duten olatu nahasiek Euskal Herria irentsi dezaten.

Horregatik, garai honek eskatzen duen neurriko bultzada eragiteko Euskal Herriaren askatasunaren aldeko borroka muturreraino eraman behar dugu. Gure herria bizi dadin kapitalismoaren eta honek sortzen duen miseriaren aurrean, alternatiba askatzaile eta bizigarri bat.

